

DRYCKESBRANSCHENS
KLIMATINITIATIV

20

Dryckesbranschens Klimatpåverkan

Rapport
No: 2

19

43

deltagande
dryckesföretag

Vilket är

80%

av dryckesvolymerna i
Systembolagets fasta
sortiment

Bilder från VD-dagen i februari 2020

Förord

Arbetet med den här rapporten har pågått under våren 2020. Världen har drabbats av en pandemi och fokus hos myndigheter, företag och medier har legat på att analysera och möta konsekvenserna av detta. När vi nu publicerar rapporten har vi ännu inte sett slutet av pandemin.

För flera av de företag som har deltagit i Dryckesbranschens Klimatinitiativ (DKI) har det varit en utmaning att rapportera in underlag under dessa exceptionella förhållanden. Precis som den egna verksamheten drabbades också underleverantörer och samarbetspartners av permitteringar och neddragningar och det har varit utmanande att i detta skede få fram siffror i tid. Det är uppenbart att den

svenska dryckesnäringen är beroende av öppna samhällen, sund ekonomi och fungerande infrastruktur för att kunna verka och växa på ett hållbart sätt.

Trots situationen har ändå 37 av 43 deltagande företag lyckats slutföra sin rapportering och hållbarhetsarbetet är fortsatt prioriterat. De snabba förbättringar i vår miljö som skett tillfälligt och lokalt i samband med de restriktioner som covid-19 fört med sig visar vilken läkekraft som ändå finns i naturen om vi bara ger den chansen. Djurlivet kommer tillbaka, grönskan tilltar och luften blir renare. Vi – deltagarna i DKI – tror mer än någonsin på vikten av samverkan så att vi tillsammans förflyttar oss mot en alltmer hållbar värld.

Alla deltagare i DKI, september 2020.

Vision:

En dryckesbransch utan klimatpåverkan, där varje droppe räknas

Om Dryckes- branschens Klimatinitiativ

Sveriges Bryggerier, Sprit & Vinleverantörsföreningen tillsammans med Systembolaget bildade Dryckesbranschens Klimatinitiativ 2017. Med visionen "En dryckesbransch utan klimatpåverkan, där varje droppe räknas." arbetar branschkollegor både enskilt och gemensamt för att minska sin klimatpåverkan.

Tillsammans har initiativtagarna utvecklat ett rapporteringsverktyg som gör det möjligt för både stora och små aktörer att medverka. Sedan november 2018 kan alla Systembolagets leverantörer ansluta sig till initiativet. Det långsiktiga målet är att branschen ska vara klimatneutral 2045.

Första mätningen genomfördes 2019 avseende verksamhetsåret 2018. I dag deltar 43 dryckesföretag i Initiativet, tillsammans står de för närmare 80 % av dryckesvolymerna i Systembolagets fasta sortiment. Mätmetoden som används är Green House Gas Protocol.

Mål:

Det långsiktiga målet är att branschen ska vara klimatneutral 2045

”

För att vi ska nå klimatmålen i Agenda 2030 måste vi som bransch arbeta tillsammans. I Dryckesbranschens Klimatinitiativ har vi hittat en bra form för detta. Här är vi inte konkurrenter utan goda branschkollegor som jobbar tillsammans och inspireras av varandra för att minska vårt klimatavtryck

Anna-Karin Fondberg, vd Sveriges Bryggerier

Flera av företagen har redan idag ett ambitiöst klimatarbete. Fokus för oss framåt är att sätta konkreta mål för förpackningar och transporter, samt att stötta varandra i att integrera hållbarhet i våra affärsmodeller fullt ut

Anna De Geer, vd SVL

Vi är i början på en resa att tillsammans med branschen mot en dryckesbransch utan klimatpåverkan och vi kommer att dela med oss av våra framsteg under vägen. Vi vill vara transparenta och hjälpa konsumenterna att göra mer hållbara val

Magdalena Gerger, vd Systembolaget

”

Vår gemensamma vilja

För att rädda vår planet måste den globala temperaturhöjningen hållas under 2 grader. Det enades världens länder om i ett avtal som slöts i Paris 2015. Det ligger i linje med de 17 globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030, där klimatpåverkan är en viktig del. En förutsättning för att lyckas är att alla drar sitt strå till stacken, allt från regeringar och myndigheter till företag, organisationer och enskilda personer.

Därför har vi – aktörer inom den svenska dryckesnäringen och Systembolaget – beslutat att anta utmaningen tillsammans. Vi vill vara företag som integrerar hållbarhet i affärsstrategin och skapar utrymme för ansvarstagande i våra affärsmodeller – med kunden, klimatet, människan och miljön i fokus.

Metod och system- avgränsningar

Klimatberäkningarna inom DKI har utförts enligt metodiken i Greenhouse Gas Protocol (GHG-protokollet), en globalt vedertagen standard för beräkning och rapportering av utsläpp. Enligt GHG-protokollets metodik redovisas utsläpp inom tre olika kategorier, så kallade scope:

Scope 1:

direkta utsläpp från aktiviteter utförda under företagets kontroll (t.ex. utsläpp från egenägda lastbilar).

Scope 2:

indirekta utsläpp från generering av inköpt energi (t.ex. inköpt el och värme).

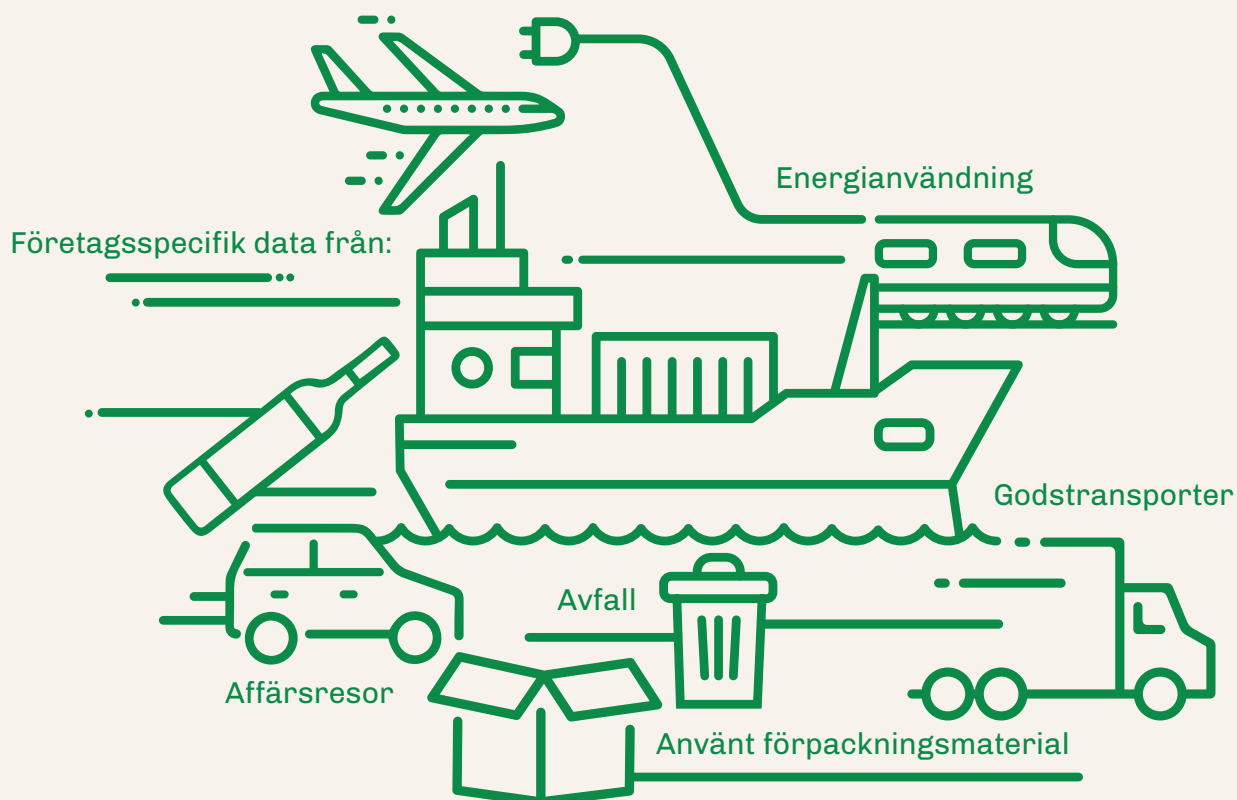
Scope 3:

övriga indirekta utsläpp uppströms och nedströms företaget (t.ex. produktion av inköpta förpackningar).

För beräkningarna har ett operationellt tillvägagångssätt använts. Det innebär att alla utsläpp från en aktivitet under operationell kontroll av det redovisande företaget ska kategoriseras som utsläpp i scope 1 och 2. Klimatpåverkan från energianvändning har beräknats utifrån vilken källa energin kommer ifrån (t.ex. vind- eller vattenkraft), det som kallas market-based method, och beror således inte på var energin har genererats geografiskt sett. Alla utsläpp mäts i koldioxidekvivalenter (CO₂e) för att ta hänsyn till den totala klimatpåverkan och inte bara den påverkan som uppstår från koldioxidutsläpp. Exempelvis är metan en 28 gånger mer potent växthusgas än koldioxid (1 kg metan motsvarar således 28 kg CO₂e).

Inom DKI mäts alla utsläpp inom scope 1 och 2, men i scope 3 har vissa avgränsningar gjorts. Den valda systemavgränsningen i scope 3 innebär att utsläpp från inköpta transporter (väg, tåg, fartyg och flyg), affärsresor, produktion och distribution av energi- och bränslerelaterade aktiviteter, produktion av förpackningar samt avfallshantering inom den egna verksamheten mäts. Alltså exkluderas delar av företagets indirekta klimatpåverkan i DKI:s rapportering. Ett exempel på detta är utsläpp från odling av använda råvaror inom produktionen och produktion av drycker som sker av annan part än bolagen själva.

Systembolaget – som själva är en rapportör inom initiativet – har rapporterat sina utsläpp isamma omfattning som övriga deltagare, med några undantag. I 2018 och 2019 års resultat är Systembolagets utsläpp inte medräknade då det medför en dubbelrapportering av tex förpackningar.

Vårt arbetssätt

Deltagare i DKI har under våren 2020 rapporterat in data för verksamhetsåret 2019 i ovan nämnd omfattning. Företagsspecifika data över energianvändning, affärsresor, godstransporter, använt förpackningsmaterial, avfall och i vissa fall även över producerad eller importerad dryck har för respektive medlem rapporterats in i ett verktyg. Företagens eventuella övriga utsläpp har inte beräknats, i enlighet med systemgränserna som satts upp för DKI. Utifrån inrapporterade data har sedan klimatpåverkan för varje företag beräknats i verktyget. För att säkerställa kvaliteten i företagens inrapporterade data har varje enskilt företags data granskats varpå företagen fått chansen att besvara eventuella kommentarer.

Deltagarna i initiativet kan välja att rapportera in aktivitetsdata (exempelvis kg glas) eller en utsläppssiffra (i CO₂e) för glasproduktionen. Grafer och resultat som presenterar utsläpp innehåller alla utsläpp, oavsett om det rapporterats in som aktivitetsdata eller som en utsläppssiffra. Det som är inrapporterat som utsläppssiffra är inte omräknat till aktivitetsdata, och ingår därför inte i de grafer och resultat som presenterar aktivitetsdata. Exempelvis, om 100 ton CO₂e har rapporterats som utsläppssiffra för glasförpackningar kommer vikten av dessa inte att vara inkluderad i sammanställningen av förpackningsvikter.

Resultat 2019

Detta är den andra rapporten från DKI. Resultatet som presenteras på följande sidor baseras på företagsspecifika data som rapporterats i verktyget.

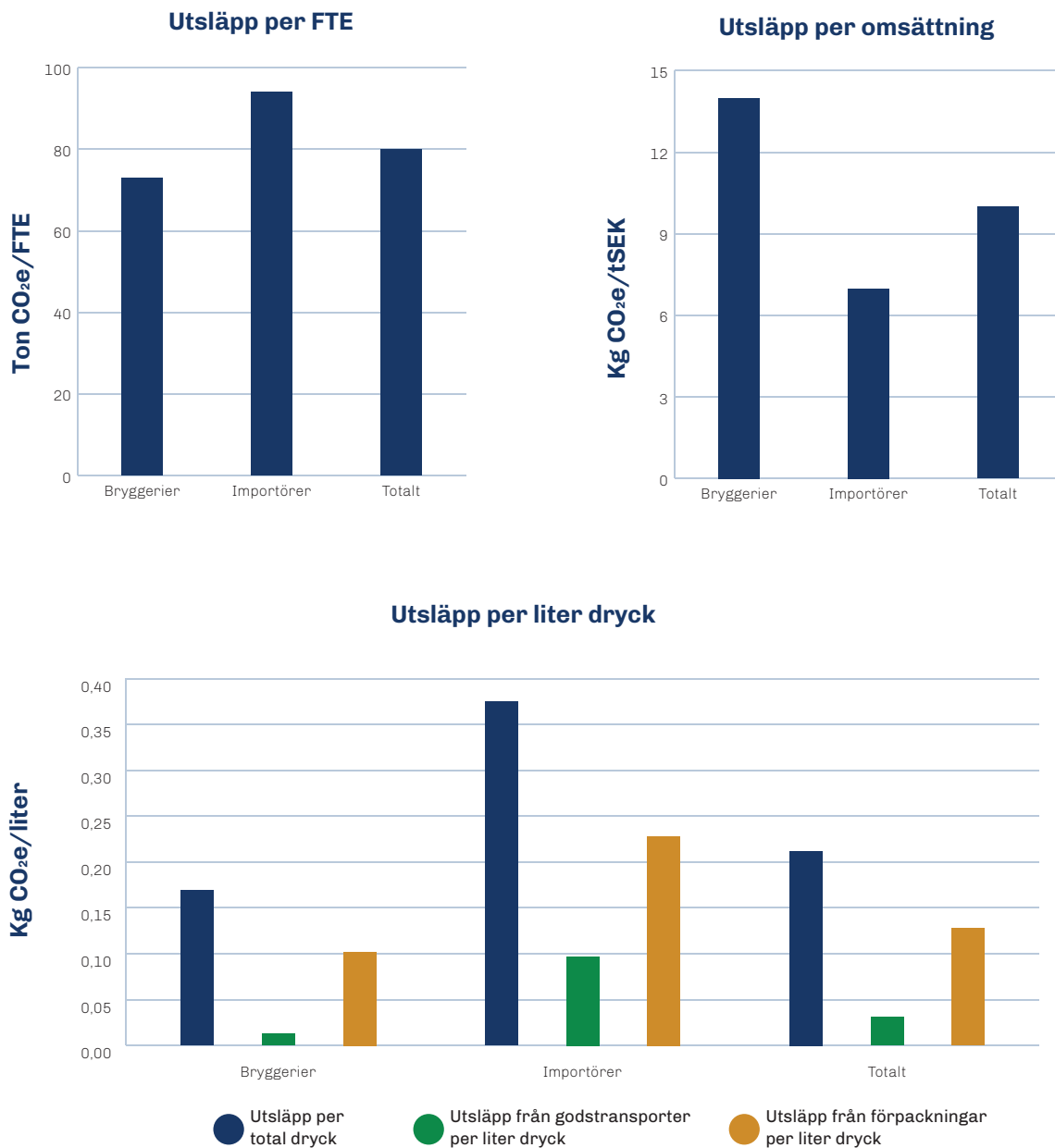
Nyckeltal

Utifrån inrapporterade data har nyckeltal för initiativet tagits fram. Dessa presenteras i nedan tabeller och grafer.

Nyckeltalen är baserade på de företag som slutfört rapporteringen, deras totala utsläpp delat på en total nämnare, till exempel total mängd såld dryck. Då bryggerier och importörers verksamhet skiljer sig något åt har nyckeltalen delats upp och visar bryggerier och importörer separat, samt alla bolag tillsammans.

Som bryggeri räknas producenter av öl, cider och andra bryggeriprodukter som tillverkas i Sverige. Kategorin importörer inkluderar vin- och spritimportörer som köper in sina produkter från olika delar av världen och importerar till Sverige.

Nyckeltal	Bryggeri	Importörer	Totalt
Utsläpp per total mängd såld dryck, kg CO ₂ e/liter	0,169	0,375	0,212
Utsläpp per omsättning, kg CO ₂ e/tSEK	14	7,3	10,3
Utsläpp per FTE, ton CO ₂ e/FTE	73	94,1	79,8
Utsläpp från transporter (cargo) per liter dryck, kg CO ₂ e /liter	0,013	0,097	0,031
Utsläpp från förpackningar per liter dryck, kg CO ₂ e/liter	0,102	0,228	0,128

För alla företag tillsammans (bryggerier och importörer) ligger utsläppen per liter dryck på 0,21 kg CO₂e. Detta kan jämföras med exempelvis havredryck, som för en omfattning motsvarande DKI rapporteringen (uppvärmning och elförbrukning vid tillverkning, transport och förpackningar) har ett utsläpp på 0,14 kg CO₂e/liter¹ eller flaskvatten som har ett utsläpp på ca 0,17 kg CO₂e/liter². Notera att om även framställningen av havre och raps i havredrycken inkluderas fås ett utsläpp på 0,27 kg CO₂e/liter.

För att ytterligare tydliggöra vad nyckeltalet innebär i utsläpp har en jämförelse med bilkörning gjorts. Utsläppen för 1 liter dryck motsvarar då utsläppen från drygt 1,6 körda km i en bensinbil³.

¹Oatly, Hållbarhetsrapport 2018

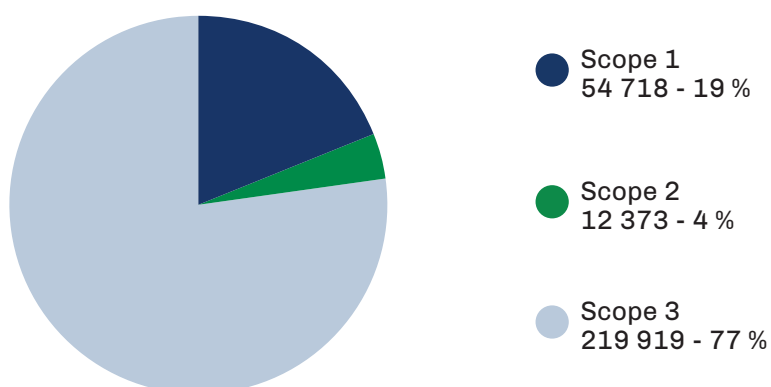
²Sveriges bryggerier, Korta fakta om vatten på flaska och miljön (2009)

³Trafikverket, klimatbarometern

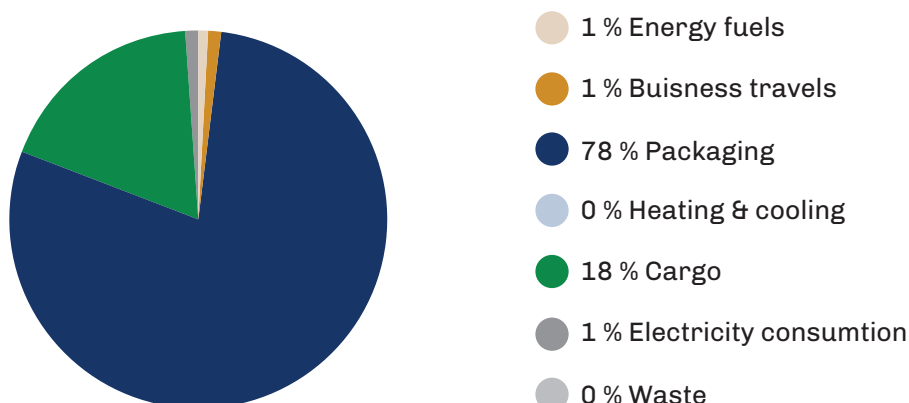
Utsläpp i olika scope

Totalt rapporterar företagen dryga 287 000 ton CO₂e, motsvarande ca 1% av Sveriges totala territoriella utsläpp 2018⁴. Företagens utsläpp är främst fördelade till scope 3 (77%), där förpackningar den i särklass största kategorin (78%) följt av godstransporter (18%). Sett till de totala utsläppen i samtliga scope står förpackningar för dryga 60%. Utsläppen inom scope 1 är små och relaterar främst till användningen av energibränslen i bryggeriernas produktion samt köldmedieläckage. Utsläppen i scope 2 kommer främst från elförbrukning och uppvärmning i produktionsanläggningar och kontor. Se nedan grafer för utsläppsfördelning per scope samt per kategori i scope 3.

Fördelning av utsläpp per scope (Ton CO₂e)

Fördelning av utsläpp per kategori, scope 3

⁴Naturvårdsverket, Territoriella utsläpp och upptag av växthusgaser (2019)

37 av 43

Slutrapporterande företag

287 010 ton CO₂e
totala inrapporterade
utsläpp

154 247 952 kWh
total elförbrukning varav
69% förnybar el

752,9 miljoner tonkm
totalt inrapporterade
transporter
(både in och uttransporter)

180 552 ton materialvikt i förpackningar

varav
80%
glas och aluminium (av
total förpackningsvikt)

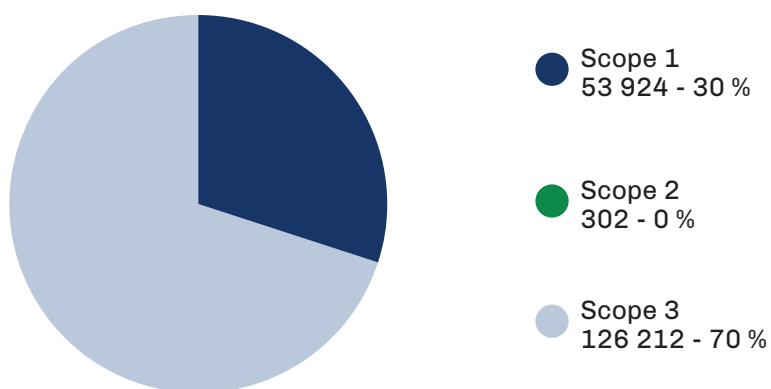
&
62%
återvunnet material (av
total förpackningsvikt)

Kilo CO₂e per såld liter dryck:
Producent/bryggerier: **0,169** Importören: **0,375** Totalt: **0,212**

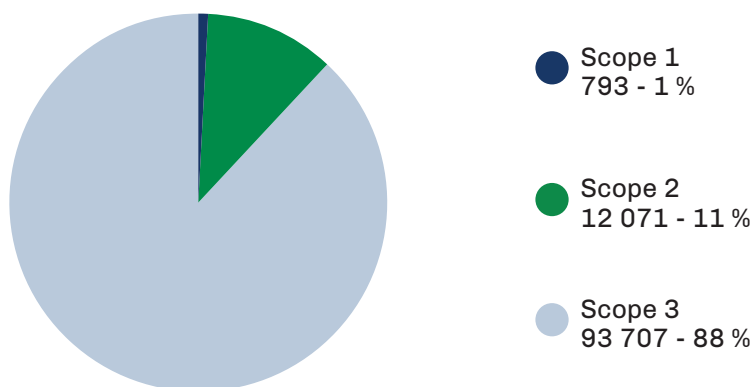
Utsläpp för bryggerier och importörer av vin, sprit och öl

Utsläppsfördelningen för bryggerier och importörer ser något olika ut. För båda verksamheterna sker störst utsläpp i scope 3 (70% för bryggerier och 88% för importörer), men för bryggerier är resterande utsläpp till största delen i scope 1 medan för importörer återfinns de i scope 2. Bryggeriernas scope 1-utsläpp är främst relaterade till användningen av energibränslen i produktion och importörernas scope 2-utsläpp uppstår främst i samband med elförbrukning och uppvärmning av lokaler.

Utsläppsfördelning per scope, bryggerier (Ton CO₂e)

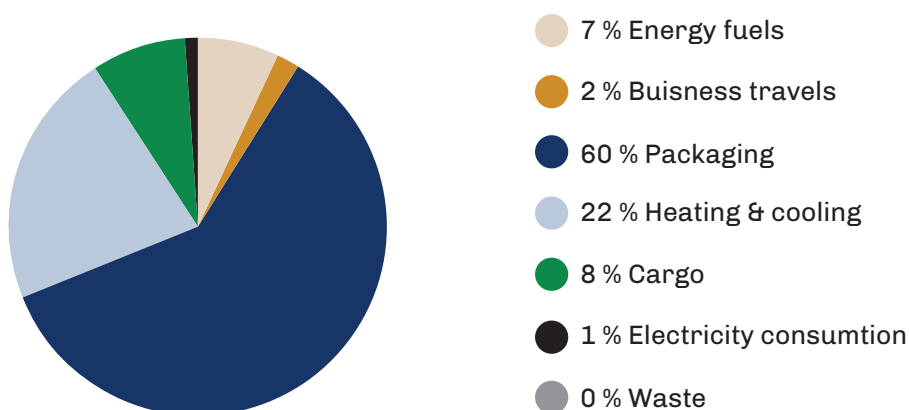
Utsläppsfördelning per scope, importörer av vin, sprit & öl (Ton CO₂e)

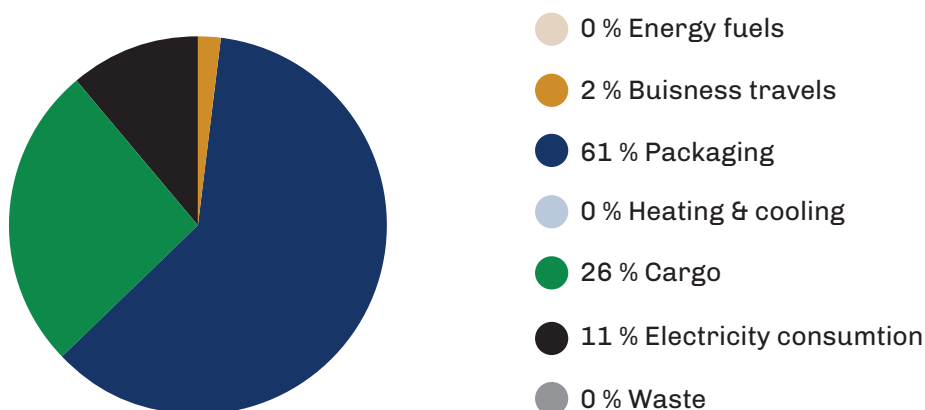
Utsläppsfördelning per kategori

Inom den definierade systemgränsen kommer majoriteten av utsläppen för både bryggerier och importörer ifrån produktionen av förpackningarna. I övrigt skiljer sig utsläppsfördelningen mellan de båda verksamhetstyperna. Importörer har en högre andel av utsläpp från godstransporter på grund av att inköpt dryck fraktas längre sträckor medan bryggerier har en hög andel utsläpp från energibränslen samt uppvärmning och kylning som kan härledas till en energiintensiv produktion. I nedan grafer återfinns utsläppsfördelningen per kategori för bryggerier och importörer.

Utsläppsfördelning per kategori, bryggerier

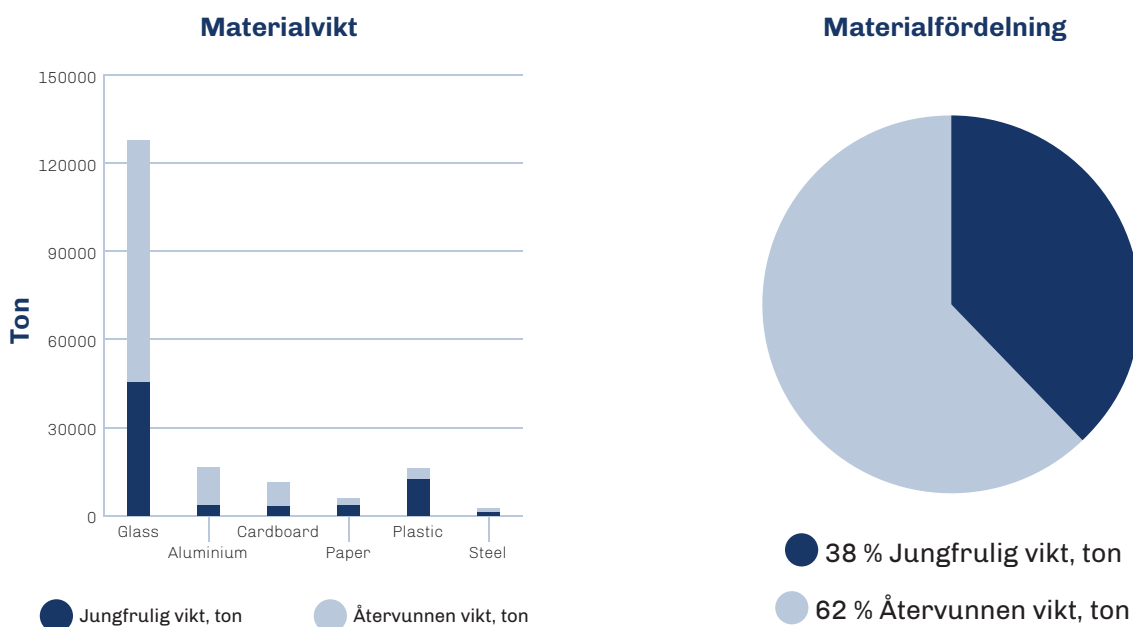

Utsläppsfördelning per kategori, importörer av vin, sprit & öl

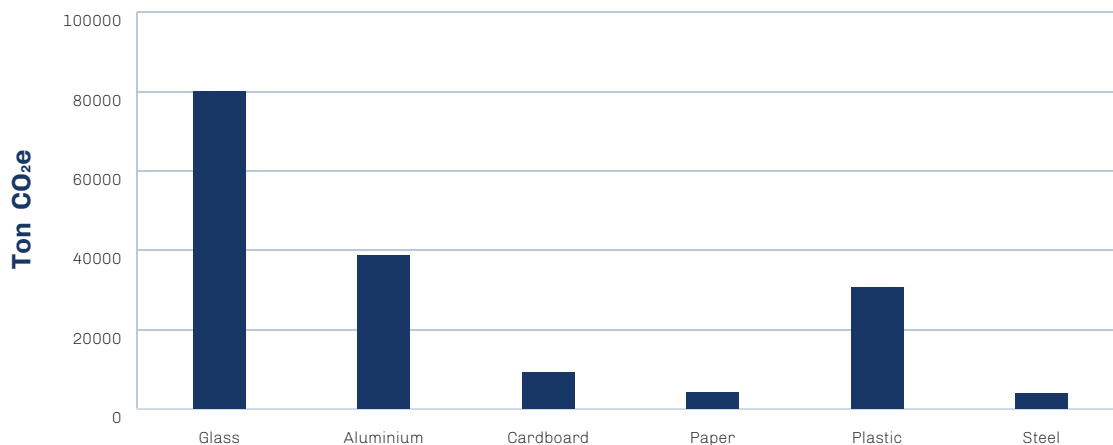

Förpackningar

Även om förpackningar står för den största delen av de rapporterade utsläppen är det viktigt att ha i åtanke att de idag är en nödvändighet för både bryggerier och importörers verksamhet. Av de olika materialen står glas och aluminium för störst andel, både sett till totalvikt och utsläpp. Många av företagen i DKI jobbar aktivt med att minska utsläppen från förpackningsmaterial, bl.a. genom att öka andelen återvunnet material i förpackningar. I dag står återvunna material för 62% av de totala förpackningsmaterialen i initiativet, föregående år låg andelen återvunnet på 56%. Notera att andelen återvunnet material skiljer sig mellan de olika materialtyperna, se graf nedan.

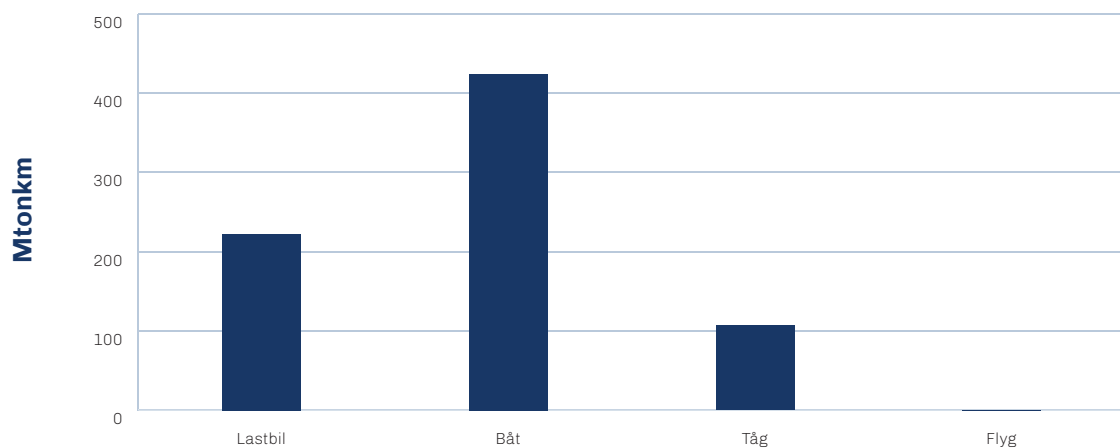
Utsläpp från material

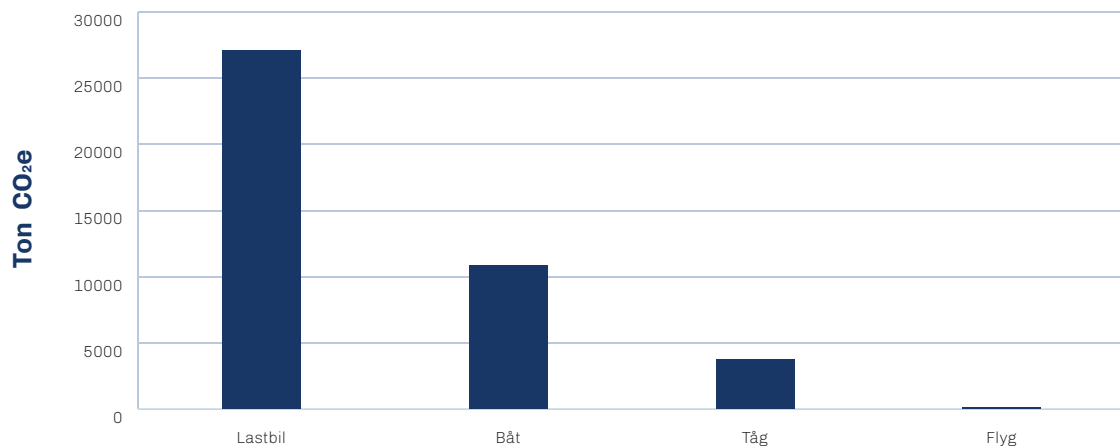
Godstransporter

Efter förpackningsmaterial är godstransporter den största utsläppskategorin för årets rapportörer. Totalt under 2019 kördes godstransporter motsvarande ca 750 miljoner tonkilometer, uppdelat på väg-, båt-, tåg- och flygtransporter. Båt-, tåg- och flygtransporter är främst relaterade till import av dryck, medan bryggerier till största del använder sig av vägtransporter. Möjligheten att rapportera flygresor är nytt för i år och resultaten visar på att en liten del av godstransporterna sker med detta färdmedel. Det största transportarbetet görs dock med båt, medan vägtransporter står för de största utsläppen. Detta beror på att utsläppen per fraktad tonkilometer är högre för vägtransporter än för båttransporter.

Transportarbete

Utsläpp från transportarbete

Förpackningsmaterial & godstransporter är den största utsläppsposten.

Därför pågår ett fokuserat arbete för att **minska klimatpåverkan** på dessa områden.

Exempel: Årets rapport visar en ökning av användning av förnybara bränslen vid transporter.

Slutsatser

Utfall

Deltagarna i DKI arbetar redan med klimatfrågan, vilket lyser igenom i rapporteringen. Utsläppen i scope 1 och scope 2 är redan låga och den största delen av rapportörernas utsläpp ligger i scope 3, det vill säga i företagens värdekedja, hos leverantörer och underleverantörer.

Förpackningsmaterial och godstransporter står för den största andelen utsläpp och flera av bolagen i DKI arbetar aktivt med att minska sin klimatpåverkan i just dessa två områden. Viktigt att ha i åtanke är att förpackningar idag är en oundgänglig del av bryggerier och vin- och spritimportörers verksamhet, och att minska utsläppen i denna kategori är en utmaning. Med det sagt är förpackningsfrågan viktig för deltagarna i DKI och företagen arbetar med att minska påverkan genom exempelvis genomtänkta materialval och ökad andelen återvunnet. Vad gäller transporter visar årets rapportering på en ökad mängd förnybara bränslen för vägtransporterna jämfört med förra året. Flera företag jobbar med att ställa om till mer förnybara bränslen samt ökad andel tågtransporter, men det finns fortfarande ett betydande arbete kvar att göra inom området.

I årets rapport presenteras fem nyckeltal, där utsläpp från transporter per liter dryck och utsläpp från förpackningar per liter dryck är nya för i år. Detta för att ytterligare tydliggöra och lyfta de två utsläppskategorierna med störst påverkan. Vi ser att utsläppen per liter dryck och per FTE i genomsnitt är högre för importörer, medan utsläpp per omsättning i genomsnitt är högre för bryggerier.

Datakvalitet och rapportering

Förra året fokuserade rapporteringen på den data som deltagarna hade tillgänglig. Även i år har rapporteringen detta fokus och företagen har haft möjligheten att utelämna data som inte har funnits att tillgå. Detta har dock inte skett i någon större utsträckning och bedöms inte påverka resultaten nämnvärt.

Företagen som bidragit till årets rapportering skiljer sig något från föregående år – vissa har fallit av och vissa har tillkommit – vilket gör att resultaten för de olika åren inte har samma bas. Trots detta kan vissa slutsatser dras vid jämförelse mellan utfallen, så som att fördelningen av utsläpp fortsatt ser ut på samma sätt som tidigare. Utsläpp i scope 3 står för huvuddelen av utsläppen, med förpackningar och godstransporter som största kategorier. Andelen förnybar el har sjunkit (från 99% till 69%) vilket beror av en mer detaljerad rapportering och att mer data funnits tillgänglig. Andelen återvunna material i förpackningar har ökat från 56% till 62%, fartygsfrakter är fortfarande det främsta transportmedlet sett till antal fraktade tonkilometer och utsläppsfördelningen per kategori i scope 3 för bryggerier och importörer överensstämmer med föregående år.

Utsläpp från odling av råvaror och produktion av dryck utanför egen verksamhet är frivilligt att rapportera inom initiativet. Ett fåtal av företagen har valt att göra detta. Av de totala utsläppen för ett företag i branschen, är odling och produktion en signifikant del, och initiativets deltagare är måna om att arbeta med att minska klimatpåverkan även från dessa delar av livscykeln.

Andelen återvunna material i
förpackningar har ökat från:

56%

till:

62%

Nästa steg:

Vid sidan av klimatrapporteringen pågår arbetet att ta fram en konsekvensanalys för DKI, där möjliga klimatrelaterade åtgärder analyseras och kvantifieras. Detta för att ge en bild av vilka konsekvenser åtgärderna får för initiativet och för att i sin tur kunna sätta upp rimliga mål för utsläppsminskningar.

Konsekvensanalysen är menad att lägga en grund för hela initiativets målsättning såväl som att bidra till de individuella medlemsföretagens möjlighet att förankra målen.

Deltagare i initiativet 2018-2020

